

№ 49.

Warszawa, d. 6 grudnia 1924 r.

№ 49.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, Chmielna 2 m. 6, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy — Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY“ bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

S K F

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

POSIEDZENIE RADY P. Z. P. M.

W środę dn. 10 grudnia r. b. o godz. 17 m. 30 w lokalu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych (Chmielna 2 m. 5) odbędzie się posiedzenie członków Rady P. Z. P. M. z następującym porządkiem obrad:

1. Zatwierdzenie protokołu z dn. 10 listopada roku bieżącego.
2. Sprawozdanie Dyrekcji z działalności Związku w listopadzie r. b.
3. Stan finansowy na 1 grudnia r. b.
4. Sprawy wnoszone na Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków w dn. 10 b. m.
5. Przyjęcie nowych członków.
6. Stan rozmaitych gałęzi przemysłu metalowego w listopadzie r. b.
7. Sprawy bieżące.
8. Wnioski członków.

Członkowie Rady, którzy nie mogliby być na posiedzeniu, proszeni są o zakomunikowanie pisemnych poglądów co do p. 4 przed dn. 9 b. m.

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH.

W środę dnia 10 grudnia 1924 roku o godzinie 20-ej w lokalu Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie, Chmielna 2. m. 8, odbędzie się w myśl uchwały Rady z dnia 10/XI.1924 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych z następującym porządkiem dziennym:

1. Otwarcie Zgromadzenia przez Prezesa Rady.
2. Wybór przewodniczącego, sekretarza i skrutatorów.

3. Zatwierdzenie protokołu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 21/VI.1924.

4. Projekt zmian niektórych §§ Statutu Związku.

5. Stan finansowy Związku i budżet na r. 1925.

6. Niedomagania obecne przemysłu metalowego i środki zaradcze.

7. Sprawy bieżące.

8. Wnioski członków.

Powyższe Zgromadzenie Walne, na podstawie art. 35 Statutu, będzie prawomocne bez względu na liczbę członków obecnych.

USTAWOWA ILOŚĆ DNI ŚWIĄTECZNYCH.

W № 101 „Dziennika Ustaw“ z r. b., ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 15 listopada r. b. o dniach świątecznych, które podajemy w całości.

Na mocy art. 1 p. H ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego (Dz. U. R. P. № 71 poz. 687) i zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 1924 r. stanowią co następuje:

§ 1. Ilość dni świątecznych, wolnych od pracy stosownie do obowiązujących przepisów, ogranicza się do niedziel i następujących dni świątecznych: Nowy Rok (1 stycznia), Trzech Króli (6 stycznia), Trzeciego Maja, Wniebowstąpienie Pańskie, Boże Ciało, Świętych Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca), Wniebowzięcie Najświętszej Marji Panny (15 sierpnia), Wszystkich Świętych (1 listopada), Niepokalane Poczęcie Najświętszej Marji Panny (8 grudnia), Boże Narodzenie (25 grudnia).

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

ZE SPRAW CELNYCH.

W Nr. 102 „Dziennika Ustaw“ ukazało się rozporządzenie ministrów skarbu; przemysłu i handlu oraz rolnictwa i dóbr państwowych z dnia 22 listopada r. b. o cłach maksymalnych, które weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Artykuł pierwszy tego rozporządzenia brzmi:

„Ustanawia się w taryfie celnej z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54 poz. 540) cła przywozowe maksymalne w wysokości dwukrotnych stawek przywozowych, ustanowionych tą taryfą.

Dla towarów wolnych od cła w taryfie celnej z dnia 26 czerwca 1924 r. ustanawia się również cła przywozowe maksymalne.

Cła przywozowe maksymalne stosują się do towarów, które pochodzą z krajów, niemających z Polską traktatów handlowych, o ile w krajach tych:

a) towary polskie traktowane są przy wwozie gorzej aniżeli towary danych państw lub

b) popierany jest wywóz towarów do polskiego obszaru celnego za pomocą premij jawnych lub ukrytych.

Artykuł drugi: Wyszczególnienie krajów i towarów, do których stosuje się przepis § 1 wraz z określeniem wysokości ceł przywozowych maksymalnych dla towarów dotychczas wolnych od cła, zastrzega się osobnym rozporządzeniem“.

PROJEKT POPRAWEK STATUTU POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH.

Poprawki i uzupełnienia poniższe, uwidocznione kursywą, będą przedmiotem dyskusji na Walnym Zgromadzeniu Członków Polsk. Zw. Przem. Metalowych w dniu 10 grudnia 1924 roku.

Art. 1. *Związek* nosi nazwę: „Polski Związek Przemysłowców Metalowych“.

Art. 3. Związek ma prawo:

6) zakładać kooperatywy, *spółki handlowe i przemysłowe*, w celu zakupu i sprzedaży surowców, maszyn i materiałów pomocniczych oraz prowadzenia fabryk, instytucje kredytowe, kasy wsparć i pomocy wzajemnej na zasadzie ustaw specjalnych, podlegających rejestracji lub zatwierdzeniu przez właściwe władze.

Art. 4. Działalność Związku rozciąga się na całe Państwo Polskie i *wolne m. Gdańsk* z zachowaniem miejscowych praw o Stowarzyszeniach.

Art. 5. 5) wskazywania *urzędowi*, sądom koronnym lub polubownym i *osobom prywatnym* na ich żądanie arbitrów i biegłych, kompetentnych w poszczególnych zagadnieniach przemysłu metalowego.

Art. 7. Członkowie Związku dzielą się na:

a) *rzeczywistych*,

b) *współdziałających*.

Przedsiębiorstwa, zatrudniające 30 robotników i więcej lub które zostały zaliczone w poczet członków Związku przed 1 maja 1921 r., należą do Związku bezpośrednio *jako członkowie rzeczywisci* i każde z nich jest reprezentowane w Związku przez przedstawiciela lub jego zastępcę. Ilość głosów przedstawiciela przytoczona jest w art. 32.

Przedsiębiorstwa, zatrudniające każde mniej niż 30 robotników, ale nie mniej niż 5 robotników, należą do Związku *jako członkowie współdziałający, występujący samodzielnie* lub po utworzeniu Koła odpowiedniego, przyczem ogólna liczba robotników, zatrudnionych w fabrykach, należących do takiego Koła, nie może być niższa, jak 100. Członkowie Koła,

mieszczący się w okręgu jednego Oddziału Związku, wybierają wspólnie jednego przedstawiciela z ilością głosów, ustaloną przez art. 32, *natomiast członkowie współdziałający, występujący samodzielnie, nie korzystają z praw wyborczych czynnych*.

Art. 8. Każdy członek przy zgłoszeniu do Związku:

a) wnosi 25 zł. wpisowego, *które nie podlegają zwrotowi w żadnym razie*.

b) zobowiązuje się wpłacać *na cele ogólne Związku* składkę roczną od każdego robotnika, zatrudnionego w fabryce, w wysokości 1 zł. 50 gr. Za podstawę do obrachunku przyjmuje się przeciętna liczba robotników w przedsiębiorstwie na rok miniony, wyprowadzona za pomocą dodania liczby robotników według wszystkich list płacy i rozdzielenia sumy otrzymanej na ilość list płacy.

Do składek rocznych mogą być *ustalane dopłaty na cele specjalne* na mocy postanowień Walnego Zgromadzenia bez obowiązku ponownej rejestracji Związku.

Uczniowie i młodociani przy obliczaniu składek, liczeni są jako robotnicy.

Art. 10. Każdy członek ma prawo:

3) *nosić znak związkowy jako żeton i brelok lub umieszczać go na swych blankietach, wywieszkach i wyrobach*.

4) składać wnioski Radzie. *Członek rzeczywisty lub przedstawiciel Koła ma prawo składać wnioski i głosować na Zgromadzeniu Walnem*.

Art. 11. Członek nie ma prawa wystąpić ze Związku inaczej, jak za uprzedzeniem na rok naprzód zgłoszeniem na piśmie o zamiarze wystąpienia i po zapłaceniu składki do końca roku, w którym *przystaje być członkiem Związku*.

Art. 27. a) Z wpisowego i składek członków,

Art. 31. 5) określenie norm *dopłat* do składek, terminów płatności oraz kar.

Art. 32. W Walnym Zgromadzeniu mają prawo uczestniczyć wszystkie osoby reprezentujące członków *rzeczywistych* Związku (art. 7): właściciele, dzierżawcy i prawni przedstawiciele *oraz przedstawiciele Kół*.

Fabryka (*lub Koło*), zatrudniająca do 100 robotników, ma prawo do 1 głosu i od następnych setek po jednym głose, *atoli jedna fabryka (lub Koło) nie może mieć więcej, niż 15 głosów*.

Art. 34. Walne Zgromadzenia zwoływane są w jednym terminie i są prawomocne bez względu na liczbę głosów obecnych.

Art. 35. Uchwały Walnych Zgromadzeń w sprawach dotyczących zmiany statutu, powiększenia lub zmniejszenia norm składek członkowskich, wykreślenia i wykluczenia członków, nabycia nieruchomości, ustalenia formy deklaracji (art. 9) stają się prawomocne, gdy są przyjęte większością $\frac{3}{4}$ głosów obecnych na Walnym Zgromadzeniu.

Art. 36. Dla prawomocności uchwał Walnych Zgromadzeń we wszystkich innych sprawach, prócz wymienionych w poprzednim (35) artykule i w art. 50 wystarcza prosta większość głosów obecnych na Walnym Zgromadzeniu.

Art. 51. Ś. p. *Stanisław Najman* i ś. p. *Józef Strasburger*.

POSZUKIWANIE PRACY.

Otrzymaliśmy wiadomość, że na skutek zamknięcia jednej z fabryk w Oddziale Radomsko-Kieleckim P. Z. P. M. pozostali bez pracy jej pracownicy.

Zarząd fabryki, w szczerem uznaniu zasług swych pracowników, pragnie dopomóc im w wynalezieniu nowych posad. W szczególności poszukują pracy: zawiadowca odlewni, dwóch magazynierów, kasjer, maszynista, pierwsza pomocnica buchaltera.

O bliższe szczegóły prosimy zwracać się do Oddziału P. Z. P. M. w Radomiu, Hotel Europejski.

Ś. P. JÓZEF STRASBURGER.

Polski Związek Przemysłowców Metalowych poniósł ciężką stratę w osobie ś. p. inż. dr. Józefa Strasburgera, który zmarł dn. 9 listopada r. b. po krótkiej chorobie. Inżyn. Strasburger był współzałożycielem naszego Związku, członkiem jego Rady i członkiem Zarządu Oddziału Warszawskiego.

Ś. p. Józef Strasburger urodził się w Warszawie 21 lipca 1859 r. z ojca Edwarda i matki Anny z Schützów. Odznaczał się wybitnymi zdolnościami, jak jego trzej bracia, dziś już wszyscy nieżyjący, ś. p. Edward, były profesor nauk przyrodniczych na uniwersytecie w Bonn, ś. p. Karol, były dyrektor

kolei Warszawsko-Wiedeńskiej i ś. p. Julian, były dyrektor Warszawskiego T-wa Kopalń Węgla.

Ś. p. Józef Strasburger otrzymał wykształcenie średnie w VI-em gimnazjum w Warszawie, do którego wstąpił w r. 1868-ym i które ukończył w r. 1877-ym ze złotym medalem.

Po otrzymaniu matury ś. p. Józef Strasburger wstąpił na wydział chemiczny Politechniki w Rydze, który ukończył w r. 1882 ze stopniem inżyniera chemika. W Rydze brał udział w życiu koleżeńskim polskiej młodzieży akademickiej i był jednym z założycieli korporacji Arkonji, z którą zachował stały koleżeński stosunek do końca życia.

Dla dopełnienia studjów ś. p. Józef Strasburger wyjechał do Niemiec, gdzie na uniwersytecie w Bonn przez dwa lata słuchał wykładów między innymi prof. Kekule'go pracując pod jego kierunkiem w laboratorium. Pracę doktorską p. t. „Über einige Phenantren — und Fluorenderivate“ przedstawił na uniwersytecie w Würzburgu, gdzie w r. 1884 otrzymał tytuł doktora filozofji.

Po krótkim pobycie w Berlinie ś. p. Józef Strasburger objął stanowisko dyrektora technicznego fabryki barwników w filji towarzystwa „Actiengesellschaft für Anilin-Fabrikation“ w Moskwie i na tem stanowisku przetrwał do roku 1910-go. Biorąc udział w życiu miejscowej kolonii polskiej poświęcał swój czas i siły w chwilach wolnych od pracy zawodowej polskiemu Tow. Dobroczyńności w Moskwie.

W 1910-ym roku ś. p. Józef Strasburger przeniósł się wraz z rodziną do Warszawy i tu wstąpił w charakterze współnika do fabryki wyrobów platerowanych pod firmą „Bracia Henneberg“, obejmując jej współzarząd, który sprawował do ostatnich chwil życia.

Ś. p. Józef Strasburger był zamiłowanym chemikiem. Temu zamiłowaniu dawał ujście, biorąc udział w pracach Towarzystwa Chemicznego oraz interesując się fabryką chemiczną „Kijewski i Scholtze“, której był członkiem zarządu.

W okresie organizowania się Państwa Polskiego ś. p. Józef Strasburger brał udział w opracowaniu ustawy patentowej, był też niejednokrotnie zapraszany do ministerstwa przemysłu i handlu na narady w sprawach celnych i robotniczych, a także w sprawie utworzenia Państwowej Rady Chemicznej.

Przemysł polski stracił w osobie ś. p. Józefa Strasburgera człowieka wielkiego rozumu, doświadczenia i niezwyklej pracowitości, społeczeństwo polskie — prawego i miłującego swój kraj obywatela.

Cześć Jego pamięci!

RUMUNJA POD WZGLĘDEM GOSPODARCZYM.

(ciąg dalszy, p. Nr. 48 „P. M.“).

Handel zewnętrzny Starej Rumunji (przedwojennej) wykazywał stale przewyżkę wywozu nad przywozem, jak widać z poniższego zestawienia w tysiącach lei złotych:

Rok	Wywóz	Przywóz	Przewyżka wywozu nad przywozem
1909	465 057	363 300	101 757
1910	616 505	409 716	206 789
1911	691 720	569 745	121 760
1912	642 104	637 906	4 198
1913	670 705	590 013	79 692

Po wojnie bilans handlowy Rumunji Wielkiej, skutkiem zniszczenia przez wojnę, stał się ujemny do roku 1921 włącznie; ale już rok 1922 wykazuje przewyżkę, aczkolwiek nieznaczną, wywozu nad przywozem. Pierwszy kwartał roku 1923 oznacza już stanowczy zwrot ku lepszemu. Oto są liczby (w tysiącach lei papierowych):

Rok	Przywóz	Wywóz
1920	6 901 940	3 447 477
1921	11 706 569	3 129 607
1922	11 799 318	12 162 912
1923 (I kwartał)	3 419 523	3 983 907

Ażeby zdać sobie sprawę ze znaczenia liczb powyższych, należy uwzględnić kurs lei papierowych w stosunku do lei złotych (1 lei złoty jest tyleż, co frank złoty, czyli tyleż, co nasz „złoty“).

Średni kurs 100 lei papierowych dla całego roku 1922 wynosił 3,52 fr. złote, czyli wywóz i przywóz handlu zagranicznego rumuńskiego w tym roku tak się przedstawi:

wywóz — 428 135 tysięcy fr. zlot.
przywóz — 415 136

Średni kurs 100 lei dla roku 1923 wyniósł 2,62 fr. zł.

Handel zewnętrzny „Starej Rumunji“ wyniósł w r. 1913 (w wywozie i przywozie) 1 260 718 tysięcy lei złotych, handel zewnętrzny „Wielkiej Rumunji“ w r. 1922 wyniósł natomiast 843 471 tys. lei złotych. Czyli kraj, przeszło dwa razy większy, miał zaledwie 2/3 obrotu przedwojennego handlu. Tłomaczy się to nie tylko przeszkodami w postaci bardzo surowej reglamentacji handlu zewnętrznego i wewnętrznego (jak w Polsce), ale także zubożeniem ludności skutkiem inflacji. Klęska inflacji dotknęła wszakże Rumunję w nieskończenie mniejszym stopniu, aniżeli Polskę, bo gdy majątek kapitalisty rumuńskiego, trzymającego swój kapitał w gotówce w banku, zmniejszył się 40. razy, to kapitalisty polskiego — *miljon sto tysięcy razy*, licząc od chwili objęcia Polskiej Krajowej Kasy Po-

życzkowej przez rząd polski. Do tej chwili marka polska straciła połowę swej początkowej wartości w złocie.

Porównanie handlu zagranicznego rumuńskiego z polskim daje następujące liczby (w tysiącach złotych), przyczem należy pamiętać, że ludność Polski jest o 60% przeszło liczniejsza od rumuńskiej.

	r. 1922	Rumunja	Polska
Wwóz		415 336	845 355
Wywóz		428 135	655 151
Razem		843 471	1 500 506
I kwartał r. 1923			
Wwóz		89 489	273 367
Wywóz		104 378	302 927
Razem		193 867	576 294

Obrót handlu zagranicznego na głowę ludności czynił w złotych:

	w r. 1922	w I kwart. 1923 r.
W Rumunji	51	11,7
W Polsce	55	21,3

Bilans handlowy Polski, ujemny w r. 1922, stał się, jak wiemy, dodatnim w r. 1923.

„Rocznik handlu zagranicznego Rzeczypospolitej Polskiej“ za rok 1922 i 1923 daje następujący obraz wymiany towarów pomiędzy Polską a Rumunją pod względem wartości w złotych.

	r. 1922	r. 1923
Wywóz z Polski do Rumunji	72 304 502	136 067 110
Przywóz do Polski z Rumunji	3 485 795	5 916 258
Przewyżka wywozu do Rumunji	68 818 707	130 150 852

Największe pozycje wywozu z Polski do Rumunji w r. 1923 stanowią co do ilości: węgiel — 155 tysięcy tonn; wyroby metalowe — 21 tys. tonn; materiały budowlane — 20 tys. tonn; drzewo — 17 tys. tonn; tkaniny — 9422 tonny i t. d.

W przywozie do Polski Rumunja zajmuje nader skromne miejsce, gdyż przywóz ten, co do wartości, wynosił zaledwie 0,4% w r. 1922 i 0,5% w r. 1923 w ogólnej wartości polskiego importu. Natomiast w wywozie z Polski Rumunja zajmuje drugie miejsce, z udziałem 11,1% w r. 1922 i 11,4% w r. 1923, zaraz po Niemczech, których udział był kolejno 49,5% i 50,6%. Dodajmy zaraz, że import Polski z Niemiec jest również największy, gdyż wynosił 37% w r. 1922 i 43,6% w r. 1923.

Podług danych polskich w pierwszym kwartale roku 1924, Rumunja zajęła w wywozie polskim czwarte miejsce po Niemczech, Austrii i Anglii, z sumą 26 200 tysięcy złotych, co stanowi 8,2% całego polskiego eksportu w tym czasie. Udział państw poprzedzających Rumunję w wywozie polskim wynosił w kwartale I 1924 r.:

Niemcy	52,0%
Austria	13,4
Anglja	13,2

Rumunja, jako kraj wybitnie rolniczy, ubogi w kapitały płynne, wywozi przeważnie płody rolnicze, surowe i przetworzone, sprowadza natomiast wyroby przemysłowe.

Rumunja dąży jednak do rozwoju przemysłu w kraju i w tym celu prowadzi usilną i umiejętną propagandę, pragnąc zachęcić kapitały obce do lokowania się w przemyśle rumuńskim. Rumuńskie ministerstwo przemysłu i handlu wydaje od r. 1919 dwumiesięcznik p. t. „Correspondance Economique Roumaine“, z tekstem równoległym w językach francuskim i angielskim, z którego czerpaliśmy bezpośrednio lub pośrednio przytoczone powyżej dane. Liczne tablice i mapy w tem wydawnictwie informują szczegółowo czytelnika o bogactwach przyrodzonych Rumunji.

Pragnąc pozyskać kapitały obce dla swego przemysłu, Rumunja jest jednak bardzo ostrożna i żąda, ażeby w przedsiębiorstwach mieszanych kapitały krajowe miały zapewnioną przewagę, gdyż obawia się ujarzmienia gospodarczego przez obce żywioły. W tych warunkach rozwój przemysłu będzie mógł postępować stopniowo i bardzo wolno, w miarę powstawania i gromadzenia się kapitałów narodowych.

Dążąc do uprzemysłowienia kraju, Rumunja wstąpiła od r. 1906 na drogę protekcjonizmu przemysłowego; ostatnia taryfa celna rumuńska ma wyraźny charakter protekcyjny, jest jednak, w porównaniu z polską, bardziej łagodna. Taryfa rumuńska wzoruje się, pod względem zasad, na taryfie francuskiej. Mamy więc tu do czynienia z taryfą minimalną i maksymalną; wszystkie stawki tej drugiej są trzykrotnie wyższe od stawek taryfy minimalnej.

Polska taryfa, jak wiemy, jest autonomiczną; taryfa konwencyjna powstaje, gdy dajemy od niej w traktatach handlowych układającym się z nami stromom ustępstwa procentowe. Taryfy minimalnej jeszcze nie mamy, ale na skutek świeżo wydanego rozporządzenia rządowego („Dziennik Ustaw“ № 102 z r. b.), otrzymaliśmy taryfę maksymalną, której wszystkie stawki są dwukrotnie wyższe od stawek taryfy autonomicznej. Posiadanie przez oba kraje: Polskę i Rumunję taryf maksymalnych daje możność porównania ich między sobą, co też czynimy dla niektórych wyrobów przemysłu metalowego, zastrzegając się, że nomenklatury jednej i drugiej taryfy nie zawsze się zgadzają z sobą. Stawki maksymalne są więc dla niżej wymienionych artykułów następujące.

Pozycje taryfy celnej	Rumunja	Polska złotych za 100 kg.	Rumunja Lei złotych za 100 kg.
584	139 p. 1a	10,—	0,06
587	3	14,—	12,—
588	4b	16 i 20	12,—
682	143	12,—	25,50
668	144	12,—	3,60
659	146	12,—	0,51 do
663	147	20,—	2,10
596	150	32,—	6
600	7	160 do	30
605	151	36	30
613	153	42	30
614	154	64	36
617	152	60,—	51,—
621	154	250,—	201,—
623	155	24 do	30
683	155	80	30
635	156	90,—	30
735	167	110 do	6
736	13	340	10,50
737	9	340	21,—
738	12	90,—	9
743	10	110,—	25,50
745	34	68,—	25,50
158	1	200 do	30
747	32	180	51,—

CENY ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH NA R. 1925.

Ceny świadectw dla przedsiębiorstw przemysłowych w Warszawie na r. 1925 wynoszą:

I kategorii — zł. 6 853,50	V kategorii — zł. 228,50
II " " " 4 569.—	VI " " " 137.—
III " " " 2 284,50	VII " " " 68,50
IV " " " 285,50	VIII " " " 18,50

Cena karty rejestracyjnej na skład wynosi zł. 10,50.

Świadectwa winny być wykupione do dnia 31 grudnia 1924 r., po czym będą pobierane kary po 4% miesięcznie.

Ceny świadectw przemysłowych dla prowincji nie zostały jeszcze ogłoszone.

PODANIA O ULGI CELNE.

Wobec coraz częściej spotykanego składania podań o ulgi celne nie według odpowiednich przepisów (obwieszczenie z 1. VIII. 24 r. Monitor Polski № 180 z r. 1924), ministerstwo przemysłu i handlu podaje do wiadomości następujące informacje:

I. Podanie o zastosowanie ulgi celnej, adresowane „Do Ministerstwa Skarbu, Departament Cel” przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Departament III, zawierać powinny:

- a) wykaz sprowadzanych maszyn, względnie surowców,
- b) wagę tych maszyn (każdej poszczególnej), względnie surowców, przyczem o ile ilość maszyn jest większa, wskazane jest ujęcie ich w wykaz wagowy na osobnym arkuszu,
- c) nazwę Urzędu Celnego, w którym uskuteczniiona będzie odprawa celna.

Podanie i wykaz wymienione pod b), wykonane być powinny w 2-ch jednobrzmiących egzemplarzach i kierowane w obydwa egzemplarzach do M-stwa Przemysłu i Handlu. Zwraca się uwagę, że bardzo często podania, z adresem „przez M-stwo Przem. i Handlu”, kierowane są jednak do M-stwa Skarbu.

II. Do podań dołączane być powinny:

- 1) rachunki, względnie potwierdzenia zamówień lub oferty firm zagranicznych,
- 2) przy sprowadzaniu maszyn, względnie ich części—rysunki lub fotografie,
- 3) przy sprowadzaniu surowców, względnie półfabrykatów — zaświadczenie władz II instancji (wojewódzkich wydziałów przem.), ewentualnie Izb Handlowych i Przemysłowych stwierdzające: a) że zakład jest czynny, b) że może przerobić tyle a tyle danego surowca w pewnym okresie czasu (miesiąc, rok i t. p.) i że sprowadzana ilość w danej chwili jest niezbędna.

III. Z ulg celnych korzystają wyłącznie firmy przemysłowe lub rolnicze, które sprowadzane maszyny używać będą we własnych zakładach, względnie gospodarstwach rolnych.

O ile podania składane są przez firmy pośredniczące, podania te winny być uzupełnione upoważnieniem odbiorcy (który będzie używać maszynę u siebie) do działania o ulgę celną.

IV. W wypadkach, gdy towar, który ma z ulg celnych korzystać, został już oclony, bez względu na to, czy zostało już wniesione podanie o ulgę celną do M-stwa Przem. i Handlu lub do M-stwa Skarbu, powinien petent w terminie najpóźniej do dni 30 od daty oclenia, wysokość pobranego cła reklamować w Urzędzie Celnym, załączając dokumenty: a) wymienione w punkcie I i II w razie niezłożenia przedtem podania do Ministerstwa, b) jeżeli podanie o zastosowanie ulgi zostało uprzednio złożone w Ministerstwie, należy załączyć rachunki i rysunki w wypadkach, gdy sprowadzane są maszyny, oraz tylko rachunki w wypadkach, gdy sprowadzane są surowce. Petent powinien w danym wypadku wyraźnie wskazać, że chodzi o reklamację do zastosowania ulgi, przyczem wskazanem jest powołanie się na § 6 obwieszczenia z 1. VIII. 24 r. (Monitor Polski № 180 z 1924 r.). Przytem należy pamiętać, iż niezbędne jest potwierdzenie przez Urząd Celny na rachunku i rysunku tożsamości sprowadzonych maszyn z oclonami, względnie na rachunku tożsamości sprowadzonego surowca.

Nadpłacone, lecz nie reklamowane we właściwym czasie i właściwą drogą cło, nawet w wypadku uzyskania ulgi celnej, nie może być zwrócone.

V. Podania o prolongatę uzyskanego pozwolenia na zastosowanie ulgi wykonane w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z załączeniem odpisu, pozwolenia M-stwa Skarbu, jak również ewentualne podania o zwiększeniu wagi (o ile w pierwotnym podaniu waga była mylnie obliczona) wykonane w ten sam sposób, kierować należy do M-stwa Przem. i Handlu.

Podania o zmianę uprzednio wskazanego Urzędu Celnego — kierować należy bezpośrednio do M-stwa Skarbu z powołaniem się na № pozwolenia.

VI. Zbyteczne (nie wymienione wyżej) dokumenty nie powinny być do podań o ulgi celne dołączane.

VII. Opłata stemplowa od pierwszego egzemplarza podania o ulgę celną wynosi 2 zł., od drugiego egzemplarza podania i od załączników po 40 gr. Następna korespondencja, a więc prośby o prolongatę, przyspieszenie i t. p. i załączniki do nich, opłacają stempel po 40 gr.

Marki stemplowe nie powinny być kasowane przez składających podanie.

Czynność ta należy do Urzędu, do którego pismo jest skierowane.

Podania bez opłaty stemplowej nie mogą być załatwiane.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej

(w złotych po kursie średnim dnia za 1 tonnę metr.).

D a t a	26/11	27/11	28/11	1/12	2/12
Średni kurs waluty	24,03	24,06	24,06	24,02	24,11½
Aluminiujm	—	—	2960	2955	—
Antymon	—	—	1539	1631	—
Cyna standard	6078	6118	6118	6175	6207
Cynk hutniczy	830	841	847	834	853
Miedź elektrolityczna	1614	1616	1622	1642	1656
standard	1507	1509	1512	1512	1530
Ołów miękki hutniczy	957	962	964	942	952
Nikiel	—	—	3907	3782	—
Rtęć	7561	7691	7660	7770	7801

RYNEK TOWAROWY NA SUROWCE I ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w dniu 3/XII 1924 r. w złotych (pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“).

a) za 1 tonę franco wagon stacja załadowania:

Surówka odlewnicza „Chlewiska“ na węglu	Zł. gr.
drzewnym	—
Surówka odlewnicza „Stąporków“ № I	165.—
Witkowska № I (ocłona)	161.—
Złom żelazny (fragment lany)	120.—
Żelazo handlowe krajowe	222.—
Bednarka gorąco walcowana	256.—
Bednarka zimno walcowana	445.—
Walcówka (druć okrągły od 5½ do 13 mm., kwadratowy od 5¼ do 8 mm.)	274.—
Błacha (cena zasadnicza)	282.—
Koks karwiński	45,90
Koks górnośląski twardy	33.—
miękki	33.—
Węgiel kowalski myty cieszyński	37.—
Węgiel dąbrowski gruby	23,80
górnośląski gruby	80,10
Cegła ogniotrwała normalna (za sztukę gr. 15)	56.—
„ „ kopulakowa	65.—
Głina ogniotrwała mielona	25.—
Zaprawa szamotowa	35.—
Grafit podwójnie szlamowany (bez cła)	136.—
Kamień wapienny	5,50

Cena odlewów z metali półszlachetnych.

Podług notowań Koła Odlewni metali półszlachetnych od dnia 15 stycznia obowiązują aż do odwołania następujące ceny na:

armaturę mosiężną	2 zł. 75 gr.
armaturę brązową	3 zł. 65 gr.
fosforbrązową	3 „ 75 „
odlew mosiężny galanteryjny	4 „ 00 „

Ceny te rozumieją się za 1 kg.

Cena odlewów żelaznych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żelaznych surowych dla Warszawy, aż do odwołania, wynosi od 0,45 do 0,52 złp. za 1 kg. loco fabryka.

Notowania Centralnego Biura Polskich Odlewni WYROBÓW Emaljowanych, obowiązujące do odwołania.

Cena garnków emaljowanych 75 groszy za 1 kg. surowych 60 " " 1 "

Do cen powyższych dolicza się 2% na koszty opakowania i ekspedycji.

Ceny rozumieją się franco stacja załadowania.

NOTATKI.

Urzędowa zebrania. W artykule pod tym tytułem czytamy w № 47 „Tygodnika Handlowego“ następujące słuszne uwagi:

„O ile wszelkiego rodzaju publiczne zbiórki i kwesty na Ligę Obrony Powietrznej Państwa, na Skarb Narodowy, na Instytut Gazowy i t. p. organizowane przez komitety społeczne witać należy z pełnym uznaniem i najusilniej popierać, o tyle niepodobna zgodzić się na to, aby wykonywanie pewnych czynności przez organa administracji państwowej uzależnione było od wpłacenia przez interesanta pewnej składki. Tego rodzaju praktyki stosują u nas w swej fałszywej gorliwości różne urzędy. Tak naprz. przyspieszenie załatwienia jakiegokolwiek sprawy w Komisarjacie Rządu „kosztuje“ 50 zł. na Skarb Narodowy. Na takiż cel pobiera się w Izbie Skarbowej w Warszawie 10 zł. za przyspieszenie zezwolenia na wywóz walut zagranicę. Przy podpisywaniu kontraktu na jakąkolwiek dostawę wojskową opłaca się z reguły składkę na samolot imienia tego czy innego pułku i t. p. W jednej zaś instytucji państwowej szef doradzał swym urzędnikom, gdy ci postanowili ufundować własny samolot, aby fundusze na ten cel zgromadzili przez pobieranie składek od interesantów tej instytucji“.

„Co to ma znaczyć? — zapytuje dalej „Tyg. Handl.“ — Więc Państwo ma utrzymywać swe instytucje i tworzyć środki obrony z ofiarności publicznej, przytem w wielu wypadkach — wymuszonej“?

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.
REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

ZJEDNOCZENI POLSCY PRZEMYSŁOWCY METALOWI

WARSZAWA, CHMIELNA 2 Tel. 211-15

polecają z reprezentowanej

HUTY BAILDONA

lub wprost ze składu w Warszawie

STAL wszelkich gatunków jak szybko tnąca, narzędziowa, spalinowa, konstrukcyjna i t. p.

WIERTŁA spiralne ze stali narzędziowej i szybko tnącej

CZĘŚCI MASZYN kute i obrobione,

WALCE wszelkiego rodzaju

BLACHY stalowe.

Armatura na parę i wodę:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Beczki żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Dźwigniki—Łańcuchy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Garbarskie maszyny:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Gwoździarki i ciągarki:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Imadła ślusarskie kute:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Konstrukcje żelazne:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.

* S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Konstrukcje żelazne, schody, ciepłarnie:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Kotły parowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Kuto lane odlewy:

Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

Kuźnie polowe:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Liny stalowe—Drut stalowy:

Bracia Jenike, inż., Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.

Lokomobile przemysłowe:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Łańcuchy „Galla“:

Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil. Fabryka WYROBÓW ŻELAZNYCH. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Maszyny rolnicze:

Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.

Maszyny ceglarskie:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Odlewnie żelaza:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Odlewnie żelaza i metali:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

Odlewnie żelaza i metali:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Okna żelazne:

Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

* Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

Okna żelazne i drewniane

z własnym okuciem fabrycznym: Jan Broda, Toruń.

Okucia budowlane i meblowe:

Jan Broda, Toruń.

Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:

B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.

Prasy, tłoczkarki cierne: mimośrodkowe i balansowe:

B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

Przewody rurowe:

Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn. „W. Fitzner i K. Gamper“ w Sosnowcu.

Pędnie:

Krawczyk i S-ka w Zawierciu.

* B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.

* B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.

* Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Pompy:

Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.

Rusztą do palenisk ruchomych i stałych:

St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Sikawki i narzędzia ogniowe:

Bracia Mencil, Fabryka WYROBÓW ŻELAZNYCH i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.

Suwnice (krany) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:
Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.

* Bracia Jenike, inż. Warszawa, Żórawia 12, tel.: 29-64 i 220-00.
* Warsz. Fabr. Masz. windowych „Sita“, Chłodna 5, tel. 47-78.

Śruby, nakrętki, nity:
Bartelmuss i Suchy. Bielsko (Śląsk).

Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności:
Jan Broda, Toruń.

Tokarki szybko tnące:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Turbiny wodne syst. Francis'a o wysokim współczynniku pożytecznego działania. L. Warwasiński, J. Wójkajowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:

S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.

* Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.

Walce młyńskie utwardzone:
St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.

Walce żeliwne utwardzone:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.

Wiertarnie kolumnowe szybko tnące:

Najnowsze typu. L. Warwasiński, J. Wójkajowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.

Wiertarki kolumnowe:

Tow. Akc. J. John w Łodzi.